Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
EVGENI TANCHEV
föredraget den 13 september 2018[1]

Förenade målen C-262/17, C-263/17 och C-273/17

Solvay Chimica Italia SpA
Solvay Specialty Polymers Italy SpA
Solvay Chimica Bussi SpA
Fenice - Qualità per l'ambiente SpA
Ferrari F.lli Lunelli SpA
Erg Power Srl
Erg Power Generation SpA
Eni SpA
Enipower SpA (C-262/17)
Whirlpool Europe Srl
Fenice - Qualità Per L'ambiente SpA
FCA Italy SpA
FCA Group Purchasing Srl
FCA Melfi SpA
Barilla G. e R. Fratelli SpA
Versalis SpA (C-263/17)
Sol Gas Primari Srl (C-273/17)
mot
Autorità per l'energia elettrica, il gas e il sistema idrico
ytterligare deltagare i rättegången:
Terna SpA,
Nuova Solmine SpA,
American Husky III,
Inovyn Produzione Italia SpA,
Sasol,
Radici Chimica SpA,
La Vecchia Soc. cons. a r.l.,
Santa Margherita e Kettmeir e Cantine Torresella SpA,
Zignago Vetro SpA,
Chemisol Italia Srl,
Vinavil SpA,
Italgen SpA,
Arkema Srl,
Yara Italia SpA,
Ineos Manufacturing Italia SpA,
ENEL Distribuzione SpA,
CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,
Ministero dello Sviluppo Economico,
Terna SpA,
CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,

1 Originalspråk: engelska.

Ministero dello Sviluppo Economico,
ENEL Distribuzione SpA,
Terna SpA,
Ministero dello Sviluppo Economico

(begäran om förhandsavgörande från Tribunale Amministrativo regionale per la Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i Lombardiet, Italien))

”Inre marknaden för el – Direktiv 2009/72/EG – Slutna distributionssystem – Begreppet distributionssystem – Medlemsstaternas befogenheter att undanta systemansvariga i slutna distributionssystem från vissa krav – Tillträde för tredje part – Kostnader för inmatningsordningen”

1. EU-domstolen har i förevarande fall uppmanats att tolka begreppet ”slutna distributionssystem” för el i den mening som avses i artikel 28 i direktiv 2009/72/EG.[2] Begreppet infördes i EU:s sekundärrätt efter domstolens dom i målet citiworks.[3]

2. I domen i målet citiworks ombads domstolen att klargöra om den skyldighet som åläggs en medlemsstat enligt artikel 20.1 i direktiv 2003/54/EG,[4] nu artikel 32.1 i direktiv 2009/72, att se till att öppet tillträde ges till överförings- och distributionssystemen[5] är tillämplig på ett system som *enbart* levererar el till dess systemansvarige, ledningsorganet vid flygplatsen i Leipzig/Halle, och till 93 andra företag som är etablerade på flygplatsområdet. Domstolen slog för det första fast att ett sådant system kunde betraktas som ett distributionssystem, eftersom det i direktiv 2003/54 inte uppställdes villkor för systemets storlek eller elförbrukning. För det andra slog domstolen fast att artikel 20.1 i direktiv 2003/54 var tillämplig på systemet i fråga, eftersom fritt tillträde för tredje parter till distributionssystem utgör en av de grundläggande åtgärder som medlemsstaterna är skyldiga att vidta för att fullborda den inre marknaden för el och systemet inte omfattades av tillämpningsområdet för något undantag eller några avvikelser från skyldigheten att ge fritt tillträde som föreskrivs i direktiv 2003/54.[6]

3. Till följd av domstolens dom i målet citiworks förstärktes oron att kraven i direktiv 2003/54 var för höga för systemansvariga i distributionssystem, såsom de som det rör sig om i den domen.[7]

4. I direktiv 2009/72 infördes följaktligen begreppet slutna distributionssystem vars systemansvariga kan undantas från vissa skyldigheter som föreskrivs i det direktivet. Enligt artikel 28 i direktiv 2009/72 är ett slutet distributionssystem ett system som för det första distribuerar el inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats eller plats där gemensamma tjänster tillhandahålls, och för det andra antingen tillhandahåller användarna integrerad drift eller en integrerad produktionsprocess eller distribuerar el huvudsakligen till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet eller till företag med anknytning till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet. Enligt samma bestämmelse får medlemsstaterna undanta sådana system för det första från kravet i

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (EUT L 211, 2009, s. 55).

3 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298).

4 Europaparlamentets och rådets direktiv av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG (EUT L 176, 2003, s. 37).

5 Det bör klargöras att medan ”överföring” utgör ”transport av el i sammanlänkade system med högspänningsnät samt nät med extra hög spänning” utgör ”distribution” ”transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät” (se artikel 2.3 och 2.5 i direktiv 2009/72).

6 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkterna 44, 49, 55 och 64).

7 Avsnitt 5.1 i kommissionens tolkningsmeddelande av den 22 januari 2010 om kundmarknader i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72 och direktiv 2009/73/EC av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 2009, s. 94) (kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader). Detta meddelande finns tillgängligt på kommissionens, generaldirektoratet för energi, webbplats: https://ec.europa.eu/energy/en/home.

artikel 25.5 i det direktivet att anskaffa energi för att täcka energiförluster och reservkapacitet i enlighet med transparenta, icke-diskriminerande och marknadsorienterade förfaranden och för det andra kravet enligt artikel 32.1 i samma direktiv att tariffer eller deras beräkningsmetoder är godkända av behöriga nationella tillsynsmyndigheter innan de träder i kraft. [8]

5. I förevarande mål har EU-domstolen anmodats att för första gången tolka artikel 28 i direktiv 2009/72 genom begäran om förhandsavgörande från Tribunale Amministrativo regionale per la Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i Lombardiet, Italien). Den har ombetts att klargöra omfattningen av den bestämmelsen. Den hänskjutande domstolen vill också få klarhet i om systemansvariga i slutna distributionssystem måste ge fritt tillträde för tredje parter och om de kan undantas från andra skyldigheter är de som anges i artikel 28 i direktiv 2009/72. Slutligen vill den veta om användare av slutna distributionssystem kan omfattas av bestämmelser om kostnader för inmatningsordningen som är tillämpliga på användare av allmänna system. [9]

I. Tillämpliga bestämmelser

A. Unionsrätt

6. I artikel 28 i direktiv 2009/72, med rubriken ”Slutna distributionssystem”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna får föreskriva att de nationella tillsynsmyndigheterna eller andra behöriga myndigheter klassificerar som ett slutet distributionssystem ett system som distribuerar el inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats eller plats där gemensamma tjänster tillhandahålls och som inte, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4, levererar el till hushållskunder, såvida

a) driften eller produktionsprocessen hos systemanvändarna är integrerad av särskilda tekniska skäl eller säkerhetsskäl, eller

b) systemet distribuerar el huvudsakligen till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet eller till företag med anknytning till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att de nationella tillsynsmyndigheterna undantar den driftsansvarige för ett slutet distributionssystem från

a) skyldigheten i artikel 25.5 att anskaffa energi för att täcka energiförluster och reservkapacitet inom sitt system i enlighet med transparenta, icke-diskriminerande och marknadsbaserade förfaranden,

b) skyldigheten i artikel 32.1 att tarifferna, eller de metoder som använts för att beräkna dem, är godkända innan de träder i kraft i enlighet med artikel 37.

3. Vid beviljandet av undantag enligt punkt 2 ska de gällande tarifferna, eller de metoder som använts för att beräkna dem, på begäran av en användare av det slutna distributionssystemet, ses över och godkännas i enlighet med artikel 37.

4. Undantag enligt punkt 2 ska även kunna beviljas för tillfällig användning av ett litet antal hushåll som har anställning hos eller liknande koppling till ägaren till distributionssystemet och som befinner sig inom det område som får el levererad genom ett slutet distributionssystem.”

8 En liknade bestämmelse infördes i direktiv 2009/73. Se artikel 28 i direktiv 2009/73.

9 Se punkt 35 nedan.

7. I artikel 32, med rubriken ”Tillträde för tredje part”, i direktiv 2009/72 föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att det införs en ordning för tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystemen grundad på offentliggjorda tariffer, som ska gälla för alla berättigade kunder samt tillämpas objektivt och utan att någon diskriminerande åtskillnad görs mellan systemanvändarna. Medlemsstaterna ska se till att dessa tariffer, eller de metoder som använts för att beräkna dem, är godkända innan de träder i kraft i enlighet med artikel 37 samt att tarifferna – och metoderna om endast dessa har godkänts – offentliggörs innan de träder i kraft.

2. Den systemansvarige för överförings- eller distributionssystemet får vägra tillträde till systemet om det saknar nödvändig kapacitet. Vederbörligen motiverade skäl, som särskilt tar hänsyn till artikel 3 och som grundas på objektiva och tekniskt och ekonomiskt motiverade kriterier, måste anges för en sådan vägran…”

8. I artikel 37 i direktiv 2009/72 med rubriken ”Tillsynsmyndighetens skyldigheter och befogenheter” föreskrivs följande:

”…

6. Tillsynsmyndigheterna ska ansvara för att tillräckligt lång tid i förväg innan dessa träder i kraft, fastställa eller godkänna åtminstone metoder för att beräkna eller fastställa villkoren för

a) anslutning och tillträde till nationella nät, inklusive överförings- och distributionstariffer eller deras beräkningsmetoder; dessa tariffer eller metoder ska utformas så att nödvändiga investeringar i näten kan göras på ett sätt som gör det möjligt att säkra nätens funktion,

b) tillhandahållande av balanstjänster, vilka ska utföras så ekonomiskt som möjligt och ge nätanvändarna goda incitament för nätanvändarna att balansera sin inmatning och sitt uttag; balanstjänsterna ska tillhandahållas rättvist och utan diskriminering och bygga på objektiva kriterier, och

c) tillträde till gränsöverskridande infrastruktur, inbegripet förfaranden för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

7. Metoderna eller villkoren som avses i punkt 6 ska offentliggöras.

8. När det gäller fastställande eller godkännande av tariffer eller metoder och av balanstjänsterna ska tillsynsmyndigheterna säkerställa att de systemansvariga för överförings- och distributionssystemen både på kort och lång sikt ges lämpliga incitament att öka effektiviteten, främja integrationen av marknaden och säkra leveranser samt stödja forskningsverksamheten på området.

…”

B. Italiensk rätt

1. Lag nr 99/2009

9. I artikel 30.27 i lag nr 99/2009 [10] föreskrivs följande:

”För att säkerställa och förbättra kvaliteten i leveransen av el till slutförbrukare vilka via privata system med eventuell intern produktion är anslutna till det nationella elsystemet … bestämmer Ministero dello Sviluppo Economico (ministeriet för ekonomisk utveckling) senast hundratjugo dagar efter ikraftträdandet av denna lag nya kriterier för fastställande av förhållandena mellan den systemansvarige, bolag som innehar koncession för distribution, ägaren av privata system och den slutförbrukare som är ansluten till dessa system. Autorità per l’energia elettrica e il gas har till uppgift att tillämpa ovannämnda kriterier i syfte att åstadkomma den nödvändiga intresseavvägningen och skydda förvärvade rättigheter, även genom att hänvisa till behovet av att befintliga resurser utnyttjas på ett rationellt sätt.”

10. I artikel 33 i lag nr 99/2009 föreskrivs en särskild typ av privata system så kallade ”interna förbrukarsystem”. I artikel 33.1 i lag nr 99/2009 föreskrivs följande:

”… med internt förbrukarsystem (RIU) avses ett elsystem vars uppbyggnad uppfyller samtliga följande villkor:

a) Systemet existerar det datum då denna lag träder i kraft, eller det rör sig om ett system vars inrättande vid samma datum har påbörjats eller för vilket samtliga tillstånd enligt den gällande lagstiftningen vid nämnda datum har erhållits.

b) Systemet ansluter industriella förbrukningsanläggningar eller ansluter industriella förbrukningsanläggningar och elproduktionsanläggningar vilka funktionsmässigt är väsentliga för den industriella produktionsprocessen, förutsatt att dessa anläggningar ligger inom territoriet för upp till tre grannkommuner, eller upp till tre grannprovinser i fråga om produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor.

c) Systemet omfattas inte av någon skyldighet att tillåta anslutning av tredje part, men detta påverkar inte rättigheten för varje aktör i samma system att ändå ansluta sig till systemet med skyldighet att tillåta anslutning av tredje part.

d) Systemet är via ett eller flera anslutningsställen anslutet till ett system med skyldighet att tillåta anslutning av tredje part med en märkspänning på minst 120 kV.

e) Systemet har en ansvarig som agerar som ensam systemansvarig. Den systemansvarige kan vara en annan aktör än den som äger förbruknings- eller produktionsanläggningarna, men får inte vara innehavare av koncession för överföring och inmatningsordning eller distribution av el.”

2. Ministerdekret av den 10 december 2010

11. Artikel 30.27 i lag nr 99/2009 genomfördes genom ministerdekretet av den 10 december 2010. [11]

10 Legge 23 luglio 2009, n. 99 – Disposizioni per lo sviluppo e l’internazionalizzazione delle imprese, nonché in materia di energia (lag nr 99 av den 23 juli 2009 med bestämmelser för utveckling och internationalisering av företag, samt på energiområdet) (nedan kallad lag nr 99/2009).

11 Decreto ministeriale 10 dicembre 2010 – Attuazione dell’articolo 30, comma 27, della legge 23 luglio 2009, n. 99, in materia di rapporti intercorrenti fra i gestori delle reti elettriche, le società di distribuzione in concessione, i proprietari di reti private ed i clienti finali collegati a tali reti (Ministerdekret av den 10 december 2010 om genomförande av artikel 30.27 i lag nr 99 av den 23 juli 2009 om förhållanden mellan elsystemansvariga, bolag som innehar koncession för distribution, ägare av privata system och slutförbrukare som är anslutna till dessa system) (nedan kallat ministerdekret av den 10 december 2010).

12. I ministerdekret av den 10 december 2010 fastställdes bland annat följande skyldigheter: i) skyldighet för privata systemansvariga att tillåta att slutkonsumenter som är anslutna till dessa privata system begär och erhåller fysisk eller virtuell anslutning till det allmänna systemet; ii) skyldighet för privata systemansvariga att tillåta att allmänna systemansvariga använder dessa privata system i syfte att säkerställa slutkonsumenters rättighet att erhålla anslutning till det allmänna systemet.

13. Enligt beslutet om hänskjutande återfinns inte någon definition av de system till vilka det hänvisas i artikel 30.27 i lag nr 99/2009 i italiensk rätt.[12] Dessa system utgör således en resterande kategori som skiljer sig från interna förbrukarsystem och enkla produktions- och förbrukningssystem.[13] De kommer nedan kallas ”andra privata system”.

3. Lagstiftningsdekret nr 93/2011

14. I artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 anges följande:[14]

”Utan att det påverkar bestämmelserna om effektiva förbrukarsystem i den mening som avses i artikel 2.1 t i lagstiftningsdekret nr 115/2008 är interna förbrukarsystem i den mening som avses i artikel 33 i lag nr 99/2009 och andra privata system i den mening som avses i artikel 30.27 i lag nr 99/2009 slutna distributionssystem …”

15. Enligt beslutet om hänskjutande hänvisar begreppet slutna distributionssystem i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 till artikel 28 i direktiv 2009/72.

16. Enligt italiensk rätt betraktas enbart interna förbrukarsystem[15] och andra privata system[16] som slutna distributionssystem.

17. I beslutet om hänskjutande anges att system i den mening som avses i artikel 2.1 t i lagstiftningsdekret nr 115/2008[17] (effektiva förbrukarsystem) och system i den mening som avses i artikel 10.2 b i samma lagstiftningsdekret (”befintliga system som jämställs med effektiva förbrukarsystem”) inte betraktas som slutna distributionssystem enligt italiensk rätt.

18. Enligt artikel 2.1 t i lagstiftningsdekret nr 115/2008 i dess lydelse vid tidpunkten för omständigheterna i målet vid den nationella domstolen är ett effektivt förbrukarsystem ”ett system som via en privat anslutning som inte är underkastad skyldigheten att ge tillträde för tredje parter direkt ansluter en elproduktionsanläggning … till en konsumtionsanläggning som tillhör en enda slutförbrukare, förutsatt att det systemet finns inom ett område som tillhör eller är helt tillgängligt för förbrukaren.” Befintliga system som jämställs med effektiva förbrukarsystem är enligt artikel 10.2 b i lagstiftningsdekret nr 115/2008 i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för omständigheterna i målet vid den nationella domstolen system ”vars konfiguration överensstämmer med definitionen i

12 Trots att Ministero dello Sviluppo Economico (ministeriet för ekonomisk utveckling) i artikel 30.27 i lag nr 99/2009 anmodades att anta ett kriterium för definitionen av dessa system.

13 Se punkt 18 nedan.

14 Decreto legislative 1 giugno 2011, n. 93 – Attuazione delle direttive 2009/72/CE, 2009/73/CE e 2008/92/CE relative a norme comuni per il mercato interno dell’energia elettrica, del gas naturale ed ad una procedura comunitaria sulla trasparenza dei prezzi al consumatore finale industriale di gas e di energia elettrica, nonchè abrogazione delle direttive 2003/54/CE e 2003/55/CE (lagstiftningsdekret nr 93 av den 1 juni 2011 om införlivande av direktiv 2009/72/EG, 2009/73/EG och 2008/92/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el och för naturgas, om ett gemenskapsförfarande för att främja öppenheten beträffande prissättningen på gas och el levererad till industriella slutanvändare samt upphävande av direktiv 2003/54/EG och 2003/55/EG) (nedan kallat lagstiftningsdekret nr 93/2011).

15 Se ovan punkt 10.

16 Se ovan punkt 13.

17 Decreto legislative 30 maggio 2008, n. 115 – Attuazione della direttiva 2006/32/CE relative all’efficienza degli usi finali dell’energia e i servizi energetici e abrogazione della direttiva 93/76/CEE (lagstiftningsdekret av den 30 maj 2008, nr 115, om införlivande av direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av direktiv 93/76/EEG) (nedan kallat lagstiftningsdekret nr 115/2008).

artikel 2.1 t eller som via en privat anslutning som inte omfattas av skyldigheten att ge tillträde för tredje parter enbart ansluter elproduktionsanläggningar och konsumtionsanläggningar som ägs av samma juridiska person. Effektiva förbrukarsystem betraktas tillsammans med befintliga system som jämställs med effektiva förbrukarsystem som ”enkla produktions- och förbrukningssystem”.

4. Lagdekret nr 91/2014

19. I artikel 24.2 i lagdekret nr 91/2014 [18] stadgas följande:

”Vad gäller dels de interna förbrukarsystem som avses i artikel 33 i lag nr 99/2009, med senare ändringar, dels de system som avses i artikel 10.2 i lagstiftningsdekret nr 115/2008, med senare ändringar, dels de effektiva förbrukarsystem som avses i artikel 10.1 i samma lagstiftningsdekret som togs i drift före den 31 december 2014, tillämpas avgifter för att täcka de variabla delarna av de allmänna kostnader för elsystemet som nämns i punkt 1. Dessa avgifter beräknas för el som förbrukas och inte uttas från systemet med en sats på 5 procent av motsvarande enhetsavgift som ska betalas på el som uttas från systemet.”

5. Beslut av el-, gas- och vattenmyndigheten nr 539/2015

20. I bilaga A till beslut nr 539/2015 [19] av Autorità per l’energia elettrica, il gas e il sistema idrico (den italienska el-, gas- och vattenmyndigheten, nedan kallad AEEGSI) fastställs de bestämmelser som är tillämpliga på slutna distributionssystem.

21. I artikel 8 i bilaga A till beslut nr 539/2015 anges att ”[e]tt slutet distributionssystem är ett system med skyldighet att tillåta anslutning av enbart förbrukare som enligt artikel 6 i detta beslut räknas bland dem som kan anslutas till samma slutna distributionssystem.”

22. I artikel 10.6 i bilaga A till beslut nr 539/2015 stadgas det att ”den systemansvarige för det slutna distributionssystemet i fråga om skyldighet till särredovisning av räkenskaper enligt Konsoliderade bestämmelser om särredovisning av räkenskaper och skyldighet till särredovisning av funktioner enligt Konsoliderade bestämmelser om särredovisning av funktioner jämställs med en aktör som bedriver distribution av el till färre än 5 000 förbrukningsställen”. [20]

23. I artikel 22.1 i bilaga A till beslut nr 539/2015 föreskrivs att ”bestämmelser om inmatningsordning är tillämpliga på el som levereras till och som uttas från det slutna distributionssystemet av varje användare via dess anslutningsställe till det systemet”.

18 Decreto legge 24 giugno 2014, n. 91 – Disposizioni urgenti per il settore agricolo, la tutela ambientale e l’efficientamento energetico dell’edilizia scolastica a universitaria, il rilancio e lo sviluppo delle imprese, il contenimento dei costi gravanti sulle tariffe elettriche, nonché per la definizione immediata di adempimenti derivanti della normativa europea (lagdekret nr 91 av den 24 juni 2014 om brådskande åtgärder för jordbrukssektorn, miljöskydd och energieffektivisering av skol- och universitetsbyggnation, vitalisering och utveckling av företag, begränsning av kostnader som belastar eltariffer samt omedelbart uppfyllande av skyldigheter som följer av unionsrätten) (nedan kallat lagdekret nr 91/2014). Lagdekret nr 91/2014 omvandlades därefter till lag, med ändringar.

19 Deliberazione 12 novembre 2015, n. 539/2015/R/eel dell’Autorità per l’energia elettrica il gas e il sistema idrico – Regolazione dei servizi di connessione, misura, trasmissione, distribuzione, dispacciamento e vendita nel caso di sistemi di distribuzione chiusi (beslut nr 539/2015 av den 12 november 2015 av den italienska el-, gas- och vattenmyndigheten om reglering av anslutning, mätning, överföring, distribution, inmatningsordning och försäljning med avseende på slutna distributionssystem) (nedan kallat beslut nr 539/2015). Beslut nr 539/2015 finns tillgängligt på AEEGSI: webbplats, nu Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (tillsynsmyndighet för energi, system och miljö), på följande adress: https://www.arera.it/it/index.htm.

20 Se artikel 1 r och s i bilaga A till beslut nr 539/2015. Konsoliderade bestämmelser om särredovisning av räkenskaper återfinns i bilaga A till deliberazione 22 maggio 2014, n. 231/2014/R/com dell’AEEGSI – Disposizioni in materia di obblighi di separazione contabile (unbundling) per i settori dell’energia elettrica e del gas (beslut av den 22 maj 2014, nr 231/2014/R/com, av AEEGSI om skyldigheten att ha separat redovisning (särredovisning) inom el- och gassektorn). Konsoliderade bestämmelser om särredovisning av funktioner återfinns i bilaga A till deliberazione 22 giugno 2015, n. 296/2015/R/com dell’AEEGSI – Disposizioni in merito agli obblighi di separazione funzionale (särredovisning) per i settori dell’energia elettrica e del gas (beslut av den 22 juni 2015, nr 296/2015/R/com, av AEEGSI om skyldigheten avseende funktionell särredovisning inom el- och gassektorn). Båda besluten finns tillgängliga AEEGSI:s webbplats.

II. Bakgrund, förfarande vid den nationella domstolen och tolkningsfrågor

24. Solvay Chimica Italia SpA (nedan kallat Solvay), Erg Power S.r.l. och Erg Power Generation SpA (nedan tillsammans kallade Erg Power), Eni SpA, Enipower SpA och Versalis SpA (nedan tillsammans kallade Eni), Sol Gas Primari S.r.l och Whirlpool Europe S.r.l. äger eller är systemansvariga för privata system för distribution av el vilka enligt artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 betraktas som slutna distributionssystem. Till exempel äger Erg Power S.r.l., och är Erg Power Generation SpA systemansvarigt för, interna förbrukarsystem för den petrokemiska knytpunkten som är belägen i kommunerna Priolo Gargallo och Melilli (båda i provinsen Siracusa). Detta interna förbrukarsystem ansluter elva företag till ett termoelektriskt kraftverk för vilket Erg Power S.r.l är systemansvarigt.

25. Till följd av klassifikationen som slutna distributionssystem i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 av de system som ägs eller drivs de företag som anges i föregående punkt, antog AEEGSI beslut nr 539/2015 varigenom det ålade de systemansvariga för dessa system nya skyldigheter.

26. Därför väckte bland annat dessa företag talan vid Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i Lombardiet) om ogiltigförklaring av beslut nr 539/2015.

27. Klagandena har gjort gällande att slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 enligt beslut nr 539/2015 underkastas de bestämmelser som är tillämpliga på allmänna system,[21] utan att hänsyn tas till särdragen hos de slutna distributionssystemen. Klagandena i målet vid den nationella domstolen anser att det strider mot artikel 28 i direktiv 2009/72 att likställa sådana system med de allmänna systemen.

28. Klagandena har till den hänskjutande domstolen framställt invändning mot följande delar av beslut nr 539/2015: (i) den skyldighet som införts för systemansvariga för slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 att ansluta tredje part, (ii) den skyldighet som införts för dessa systemansvariga till särredovisning av räkenskaper och funktioner (iii) tillämpning av kostnader för inmatningsordningen på de enskilda användare som är anslutna till det slutna distributionssystemet, utan att såsom tidigare betrakta det systemet i sin helhet som en enda användare i inmatningsordningen och (iv) tillämpning av de allmänna kostnader för elsystemet på elförbrukning av de enskilda användare som är anslutna till det slutna distributionssystemet, även om det är fråga om el som är producerad inom systemet.

29. Mot denna bakgrund ansåg Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i regionen Lombardiet, Italien) sig inte kunna avgöra målet, varför den ställde följande frågor till EU-domstolen:

”1) Ska bestämmelserna i direktiv [2009/72], och i synnerhet artiklarna 3.5, 3.6 och 28, tolkas så, att ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till det allmänna systemet, med nödvändighet utgör ett elsystem, och därmed ett ”distributionssystem” i den mening som avses i direktivet, och att privata system med dessa egenskaper som inrättades innan direktivet trädde i kraft och ursprungligen var avsedda för egenproduktion inte får undantas från denna klassificering?

2) Om den föregående frågan besvaras jakande, består då den enda möjligheten enligt [direktiv 2009/72] att ta hänsyn till särdragen hos ett privat elsystem i att nämnda system ingår i kategorin slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28 i [direktiv 2009/72], eller kan den nationella lagstiftaren fastställa en annan kategori distributionssystem som omfattas av en förenklad reglering som skiljer sig från regleringen av slutna distributionssystem?

21 Se punkt 35 nedan.

3) Oberoende av svaret på föregående frågor, ska direktivet tolkas så, att de slutna distributionssystem som avses i artikel 28 [direktiv 2009/72] under alla omständigheter har skyldighet att tillåta anslutning av tredje part?

4) Oberoende av svaret på föregående frågor, kan den nationella lagstiftaren mot bakgrund av att ett privat elsystem klassificeras som slutet distributionssystem i den mening som avses i artikel 28 i direktiv [2009/72] och då enbart med avseende på nämnda privata system fastställa de undantag från de allmänna bestämmelserna om distributionssystem som uttryckligen nämns i artiklarna 28 och 26.4 i direktivet, eller kan eller ska medlemsstaten – mot bakgrund av skälen 29 och 30 i direktivet – då fastställa ytterligare undantag från tillämpningen av de allmänna bestämmelserna om distributionssystem i syfte att uppnå de mål som anges i ovannämnda skäl?

5) Om EU-domstolen finner att en medlemsstat kan eller ska införa bestämmelser som tar hänsyn till särdragen hos slutna distributionssystem, utgör bestämmelserna i direktiv [2009/72] – och i synnerhet skälen 29 och 30, artiklarna 15.7, 37.6 b och 26.4 – då hinder för nationella bestämmelser, såsom de som är av betydelse i förevarande mål, enligt vilka slutna distributionssystem omfattas av bestämmelser om inmatningsordning och särredovisning som i mångt och mycket motsvarar regleringen av allmänna system och där det i fråga om de allmänna kostnaderna för elsystemet även stadgas att de motsvarande avgifterna delvis ska stå i proportion till elförbrukningen inom det slutna systemet?”

30. Skriftliga yttranden har inkommit från Solvay, Erg Power, Eni, Republiken Grekland, Republiken Italien, Konungariket Nederländerna och kommissionen.

31. Efter en begäran om klarläggande som EU-domstolen gjort i enlighet med artikel 101 i rättegångsreglerna, anförde Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i Lombardiet) genom beslut av den 12 april 2018 för det första att skyldigheten till särredovisning av funktioner inte lägre omfattar systemansvariga för slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011[22] och för det andra att artikel 24.2 i lagdekret nr 91/2014 upphävdes och att de allmänna kostnaderna för elsystemet nu är tillämpliga på elektricitet som uttas av det slutna distributionssystemet i dess helhet från det allmänna systemet.[23]

32. Den hänskjutande domstolen återkallade följaktligen den femte tolkningsfrågan i den del den avsåg skyldigheten till särredovisning och allmänna kostnader för elsystemet. Den vidhöll emellertid den frågan i den del den avser kostnader för inmatningsordningen.

33. Solvay, Eni, Republiken Italien och kommissionen yttrade sig muntligen vid förhandlingen den 31 maj 2018.

22 Anledningen till detta är att i legge 4 agosto 2017, n. 124 – legge annuale per il mercato e la concorrenza (lag av den 4 augusti 2017, nr 124 – årlig lag om marknaden och konkurrens) infördes punkterna 5bis och 5ter till artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 där det föreskrevs att skyldigheten till särredovisning av funktioner som föreskrivs för systemansvariga för distributionssystem inte är tillämpliga på systemansvariga för slutna distributionssystem som enbart har skyldighet att föra separat redovisning och de är del av ett vertikalt integrerat företag. Tillsynsmyndigheten för energi, system och miljö antog följaktligen deliberazione 18 gennaio 2018, n. 15/2018/R/com – Esclusione dagli obblighi di separazione funzionale per le imprese di distribuzione elettrica con meno di 25 000 punti di prelievo e per i sistemi di distribuzione chiusi, ai sensi della legge 124/2017 (beslut av den 18 januari 2018, nr 15/2018/R/com, om undantag från kraven på funktionell särredovisning för distributörer av el med mindre än 25 000 anslutningsställen och för slutna distributionssystem i den mening som avses i lag nr 124/2017).

23 Se även decreto legge 30 dicembre 2016, n. 244 – Proroga e definizione di termini (lagdekret av den 30 december 2016, nr 244 om förlängning och fastställande av tidsfrister), som senare omvandlades till lag.

III. Bedömning

A. Inledande anmärkningar

34. För klarhetens skull vill jag klargöra att hänvisningen i de tolkningsfrågor som hänskjutits till EU-domstolen till uttrycket det allmänna systemet ska förstås som en hänvisning till distributions- eller överföringssystem som drivs enligt ett koncessionsavtal. Enligt artikel 1.1 u i bilaga A till beslut nr 539/2015 är ett ”allmänt system” ”alla typer av elsystem som drivs enligt ett koncessionsavtal för överföring eller distribution av el”, till vilket den systemansvarige ”måste ge tredje part tillträde på begäran”, eftersom den tillhandahåller en offentlig tjänst.

35. Överförings- eller distributionssystem som enligt italiensk rätt drivs enligt ett koncessionsavtal kommer i förevarande förslag till avgörande därför att kallas för ”det allmänna systemet”. Interna förbrukarsystem,[24] andra privata system[25] och enkla produktions- och förbrukningssystem[26] ingår inte i det allmänna systemet.

36. Jag kommer för det första att pröva huruvida ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till det allmänna systemet, ska betraktas som ett ”distributionssystem” i den mening som avses i direktiv 2009/72 (den första tolkningsfrågan). Eftersom det enligt min mening förhåller sig på så sätt kommer jag därefter att pröva om en medlemsstat kan undanta ett distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 enbart om det systemet klassificeras som ett slutet distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i detta direktiv eller om medlemsstaterna får fastställa en annan kategori av distributionssystem på vilka andra undantag kan tillämpas (den andra tolkningsfrågan). Jag kommer därefter att bedöma om skyldigheten att ge tillträde för tredje part som föreskrivs i artikel 32 i direktiv 2009/72 är tillämplig på systemansvariga för slutna distributionssystem (den tredje tolkningsfrågan) och om de krav som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i det direktivet är de enda krav från vilka medlemsstaterna kan undanta systemansvariga för slutna distributionssystem (den fjärde tolkningsfrågan). Jag kommer slutligen att undersöka om direktiv 2009/72 utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka de bestämmelser om kostnader för inmatningsordningen som är tillämpliga på användarna av allmänna system ska tillämpas på användarna av slutna distributionssystem (den femte tolkningsfrågan).

B. Den första tolkningsfrågan

37. Den hänskjutande domstolen vill genom den första frågan få klarhet i om ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till det allmänna systemet, ska betraktas som ett ”distributionssystem” i den mening som avses i direktiv 2009/72, i synnerhet artiklarna 2.5, 2.6 och 28 i detta direktiv. Den hänskjutande domstolen vill även få klarhet i om det i detta avseende är nödvändigt att ta hänsyn till det förhållandet att ett sådant system inrättades innan direktiv 2009/72 trädde i kraft eller till att det ursprungligen var avsett för egenproduktion.

38. Det ska anmärkas att hänvisningen i den första frågan till artikel 3.5 och 3.6 i direktiv 2009/72 enligt min uppfattning ska tolkas som en hänvisning till artikel 2.5 och 2.6 i det direktivet. Artikel 3.5 och 3.6 i direktiv 2009/72 avser skyldigheter i fråga om allmännyttiga tjänster (närmare bestämt en konsuments rätt att byta elleverantör och att erhålla samtliga relevanta förbrukningsuppgifter samt medlemsstaternas skyldighet att bevilja ersättning och exklusiva rättigheter för att fullgöra skyldigheter

24 Se ovan punkt 10.

25 Se ovan punkt 13.

26 Se ovan punkt 18.

i fråga om allmännyttiga tjänster på ett icke-diskriminerande sätt). Den bestämmelsen är knappast relevant för klassificeringen av interna förbrukarsystem och andra privata system som distributionssystem. Vidare hänvisas inte till artikel 3.5 och 3.6 i direktiv 2009/72 i skälen till begäran om förhandsavgörande. Däremot hänvisas till artikel 2.5 och 2.6 i det direktivet i skälen till denna begäran. Den är vidare relevant för den första tolkningsfrågan, eftersom begreppen distribution och systemansvarig för distributionssystemet definieras i denna bestämmelse.

39. Solvay and Erg Power har gjort gällande att system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilka ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutna till det allmänna systemet, inte nödvändigtvis ska klassificeras som distributionssystem i den mening som avses i artiklarna 2.5, 2.6 och 28 i direktiv 2009/72. Det är enligt deras uppfattning möjligt att från en sådan klassificering undanta system som har dessa egenskaper, som inrättades innan direktiv 2009/72 trädde i kraft och som ursprungligen var avsedda för egenproduktion. Eni har gjort gällande att interna förbrukarsystem inte kan klassificeras som distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72.

40. Den italienska regeringen har hävdat att interna förbrukarsystem ska klassificeras som distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72. Den grekiska regeringen, den nederländska regeringen och kommissionen anser att ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till det allmänna systemet, ska betraktas som ett distributionssystem.

41. Såsom den hänskjutande domstolen har påpekat definieras inte begreppet distributionssystem i direktiv 2009/72. Enligt artikel 2.5 i det direktivet avses med ”distribution” ”transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.” [27] Ett distributionssystem är därför, såsom EU-domstolen slog fast i domen i målet citiworks, ett system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för transport av el till grossister eller slutförbrukare. [28]

42. För att avgöra om ett system ska betraktas som ett distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72 saknar det betydelse att det enbart är anslutet till ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar.

43. Distribution definieras som transport av el i vissa system för tillhandahållande till ”kunder”. Det finns inget i artikel 2.5 i direktiv 2009/72 som tyder på att transport av el för tillhandahållande till några få kunder enbart ska betraktas som distribution i den mening som avses i den bestämmelsen. Det finns följaktligen inte något skäl till att ett system som enbart ansluter ett fåtal produktions- och förbrukningsanläggningar inte ska betraktas som ett distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72. I det avseendet kan anmärkas att det system som det rörde sig om i domen i målet citiworks och som enligt EU-domstolen utgjorde ett distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72 var avsett för ett *begränsat antal* kunder. [29] Med domstolens egna ord har ”[unions]lagstiftaren … inte haft för avsikt att utesluta vissa … distributionssystem från tillämpningsområdet för direktiv 2003/54 på grund av deras storlek eller elförbrukning.” [30]

27 I artikel 2.19 i direktiv 2009/72 definieras uttrycket ”leverans eller handel” såsom ”försäljning, inbegripet återförsäljning, av el till kunder”.

28 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 46).

29 Se ovan punkt 2.

30 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 49). Domstolens konstaterande i punkt 49 i domen i målet citiworks att distributionssystem omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/54 oavsett deras storlek kan tillämpas på direktiv 2009/72. Skälet till detta är att ordalydelsen av artikel 2.5 i direktiv 2003/54 som föranledde domstolen att dra ovannämnda slutsats i punkt 49 i domen i målet citiworks nästan är identisk med ordalydelsen i artikel 2.5 i direktiv 2009/72. I artikel 2.5 i direktiv 2003/54 definieras distribution som ”transport av el i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans”.

44. Vid bedömningen av om ett system ska betraktas som ett distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72 är det inte heller relevant att det inrättades innan det direktivet trädde i kraft. I direktiv 2009/72 anges inte att det inte är tillämpligt på system som inrättades innan det trädde i kraft.

45. Vid bedömningen av om ett system ska betraktas som ett distributionssystem i den mening som avses i direktiv 2009/72 saknar det slutligen betydelse att det ursprungligen var avsett för egenproduktion.

46. Det kan anmärkas att ett system som ”distribuerar el huvudsakligen till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet eller till företag med anknytning till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet” enligt artikel 28.1 b i direktiv 2009/72 kan betecknas som ett slutet distributionssystem (således som ett distributionssystem, såsom kommer att förklaras nedan).[31] Enligt kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader är artikel 28.1 b i direktiv 2009/72 tillämpligt ”när ett företag har gjort det möjligt för användare att ansluta sig till ett system som har utvecklats för företagets eget bruk”.[32] Enligt min mening omfattar den bestämmelsen distributionssystem som, liksom interna förbrukarsystem, ursprungligen inrättades för egenproduktion.[33]

47. Den första frågan ska således besvaras på följande sätt. Artiklarna 2.5 och 28.1 i direktiv 2009/72 ska tolkas så, att ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till huvudnätet, utgör ett distributionssystem. Det saknar i detta avseende betydelse att systemet ursprungligen var avsett för egenproduktion och att det inrättades innan direktiv 2009/72 trädde i kraft.

C. Den andra tolkningsfrågan

48. Genom den andra frågan vill den hänskjutande domstolen få klarhet i om medlemsstaterna kan undanta ett distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 enbart om det systemet klassificeras som ett slutet distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i det direktivet, eller om medlemsstaterna får fastställa en annan kategori av distributionssystem och undanta system som hör till den kategorin från andra skyldigheter än dem från vilka slutna distributionssystem får undantas.

49. Solvay, Erg Power och Eni har gjort gällande att det är möjligt att i nationell lagstiftning fastställa en annan kategori av distributionssystem än slutna distributionssystem och föreskriva en förenklad reglering för den kategorin som skiljer sig från regleringen av slutna distributionssystem.

50. Den italienska regeringen, den grekiska regeringen, den nederländska regeringen och kommissionen har gjort gällande att medlemsstaterna enligt direktiv 2009/72 inte har möjlighet att föreskriva en annan kategori av distributionssystem än slutna distributionssystem och att tillämpa en annan förenklad reglering på den kategorin.

31 Se punkt 69 nedan.

32 Se punkt 5.2, s. 11 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader.

33 Den hänskjutande domstolen har i det avseendet anfört att när elsystem förstatligades år 1962 hade system som anslöt en produktionsanläggning till en förbrukningsanläggning inte förstatligats. De betraktades inte som verkliga distributionssystem, eftersom de anslöt två anläggningar som ägdes av en och samma person. De betraktades snarare som egenproduktionssystem. Över tiden utvecklades emellertid vissa av dessa egenproduktionssystem, till exempel när förbrukningsanläggningen således till tredje part, så att systemet inte längre kunde betraktas som ett egenproduktionssystem.

51. Det ska anmärkas att det i direktiv 2009/72 föreskrivs vissa skyldigheter för systemansvariga för distributionssystem. Dessa systemansvariga har i synnerhet en skyldighet till särredovisning av funktioner [34] och räkenskaper. [35] De måste även ge tillträde för tredje part på grundval av objektiva och icke-diskriminerande tariffer. [36] Vidare ska den energi som används för att täcka energiförluster och reservkapacitet anskaffas av en systemansvarig av distributionssystemet (närhelst de har denna funktion) i enlighet med transparenta, icke-diskriminerande och marknadsorienterade förfaranden. [37]

52. I direktiv 2009/72 föreskrivs fyra kategorier av distributionssystem som medlemsstaterna kan undanta från de skyldigheter som föreskrivs i det direktivet, nämligen slutna distributionssystem, små, enskilda system, enskilda mikrosystem och system som har mindre än 100 000 anslutna kunder.

53. För det första ska ett distributionssystem betraktas om ett slutet distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72 förutsatt att två villkor är uppfyllda. För det första ska det systemet ”[distribuera] el inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats eller plats där gemensamma tjänster tillhandahålls”. [38] För det andra ska det antingen distribuera el till användare vars drift eller produktionsprocess är integrerade eller distribuera el huvudsakligen till ägaren eller den driftsansvarige. Enligt artikel 28.2 i det direktivet har medlemsstaterna befogenhet att undanta den driftsansvarige för ett slutet distributionssystem från (i) skyldigheten i artikel 25.5 i direktivet att anskaffa energi för att täcka energiförluster och reservkapacitet inom sitt system i enlighet med transparenta, icke-diskriminerande och marknadsbaserade förfarande och (ii) skyldigheten i artikel 32.1 i direktiv 2009/72 att tarifferna är godkända innan de träder i kraft i enlighet med artikel 37 i direktivet. Vidare får medlemsstaterna enligt artikel 26.4 i direktiv 2009/72 undanta distributionssystem som har mindre än 100 000 anslutna kunder från skyldigheten till särredovisning vilket med all sannolikhet är fallet vad beträffar slutna distributionssystem. [39]

54. För det andra är små isolerade system enligt artikel 2.26 i direktiv 2009/72 system ”med en förbrukning på mindre än 3 000 GWh under 1996, där mindre än 5 % av årsförbrukningen erhålls genom sammanlänkning med andra system.” Medlemsstaterna får enligt artikel 44.1 i det direktivet ansöka om undantag från de skyldigheter som föreskrivs i kapitlen IV, VI, VII och VIII i det direktivet (om kommissionen lämnar sitt tillstånd). Medlemsstaterna får även enligt artikel 26.4 i direktiv 2009/72 undanta små isolerade system från skyldigheten till särredovisning. [40]

55. För det tredje är enskilda mikrosystem enligt artikel 2.27 i direktiv 2009/72 system ”med en förbrukning på mindre än 500 GWh under 1996 och där det inte finns någon koppling till andra system.” Medlemsstaterna får enligt artikel 44.1 i direktiv 2009/72 undanta enskilda mikrosystem från bestämmelserna i kapitlen III, IV, VI, VII och VIII i detta (återigen om kommissionen lämnar sitt tillstånd). Medlemsstaterna får också enligt artikel 26.4 i det direktivet undanta system som har mindre än 100 000 anslutna kunder från skyldigheten till särredovisning, vilket med all sannolikhet är fallet vad gäller enskilda mikrosystem.

34 Se artikel 26 i direktiv 2009/72

35 Se artikel 31 i direktiv 2009/72.

36 Se artikel 32 i direktiv 2009/72.

37 Se artikel 25.5 i direktiv 2009/72.

38 Ett slutet distributionssystem kan inte användas för hushållskunder förutom för tillfällig användning av ett litet antal hushåll. Se artikel 28.4 i direktiv 2009/72.

39 Enligt avsnitt 5.3 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader ”kommer systemansvariga för slutna distributionssystem på grund av den omständigheten att de driver verksamhet på avgränsade geografiska platser och enbart levererar till icke-hushållskunder inte ha mer än 100 000 kunder. Det kommer därför att vara möjligt för medlemsstaterna att tillämpa bestämmelserna i artikel 26.4 i [direktiv 2009/72], enligt vilken medlemsstaterna får besluta att inte kräva att sådana systemansvariga för distributionssystem åläggs skyldigheten till särredovisning.”

40 Det krävs inte något beslut från kommissionen för att medlemsstaterna ska kunna utnyttja den möjlighet som föreskrivs i artikel 26.4 i direktiv 2009/72.

56. För det fjärde får system som har mindre än 100 000 anslutna kunder enligt artikel 26.4 i direktiv 2009/72 undantas från de skyldigheter till särredovisning som föreskrivs i punkterna 1, 2 och 3 i den bestämmelsen. Såsom anförts ovan kan slutna distributionssystem, små isolerade system och enskilda mikrosystem omfattas av den kategorin.

57. Det finns enligt min mening inga andra kategorier av distributionssystem som medlemsstaterna kan undanta från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72. Om unionslagstiftaren hade avsett att ge medlemsstaterna befogenhet att fastställa en annan kategori av distributionssystem och att tillämpa undantag på system som omfattas av den kategorin, så hade den gjort det uttryckligen, såsom den gjorde i artiklarna 26.4, 28.2 och 44.1 i det direktivet.

58. Medlemsstaterna får följaktligen enbart undanta ett distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 om det systemet är ett slutet distributionssystem, ett litet isolerat system, ett enskilt mikrosystem eller ett system som har mindre än 100 000 anslutna kunder.

59. Det har i förevarande mål inte gjorts gällande att interna förbrukarsystem eller andra privata system ska betraktas som små isolerade system eller enskilda mikrosystem. Interna förbrukarsystem och andra privata system klassificeras emellertid som slutna distributionssystem i artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011.[41]

60. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra om interna förbrukarsystem och andra privata system ska betraktas som slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72.

61. Det ska emellertid noteras att interna förbrukarsystem enligt artikel 33.1 b i lag nr 99/2009 antingen ska vara anslutna till ”*industriella* förbrukningsanläggningar” eller ”*industriella* förbrukningsanläggningar och elproduktionsanläggningar”[42] och de ska ”[ligga] inom territoriet för upp till tre grannkommuner, eller upp till tre grannprovinser i fråga om produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor”. Jag anser därför att det första kravet enligt artikel 28.1 i direktiv 2009/72 att systemet distribuerar el ”inom en geografiskt avgränsad industriell … plats” är uppfyllt. Det bör även framhållas att det andra kravet i artikel 28.1 a i direktiv 2009/72 att produktionsprocessen hos användarna är integrerad enligt min mening är uppfyllt, i vart fall när interna förbrukarsystem ansluter industriella förbrukningsanläggningar och elproduktionsanläggningar ”vilka funktionsmässigt är väsentliga för den industriella produktionsprocessen.”[43]

62. Den andra frågan ska således besvaras på följande sätt. Medlemsstaterna får enbart undanta distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 när dessa system klassificeras som slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i detta direktiv, som små isolerade system i den mening som avses i artikel 2.26 i detta direktiv och som enskilda mikrosystem i den mening som avses i artikel 2.27 i detta direktiv eller när de har färre än 100 000 kunder. Medlemsstaterna får inte fastställa en annan kategori av distributionssystem och undanta system som hör till den kategorin från andra skyldigheter än dem från vilka slutna distributionssystem, små isolerade system, enskilda mikrosystem eller system som har mindre än 100 000 kunder kan undantas.

41 Enligt begäran om förhandsavgörande har uttrycket ”slutna distributionssystem” samma betydelse enligt artikel 38.5 i lagstiftningsdekret nr 93/2011 och artikel 28.1 i direktiv 2009/72. Se ovan punkt 15.

42 Min kursivering.

43 Denna frågeställning kan inte prövas vad gäller de andra privata systemen, eftersom den hänskjutande domstolen har anfört att dessa system inte har definierats i italiensk rätt. Se ovan punkt 13.

D. Den tredje tolkningsfrågan

63. Genom den tredje frågan vill den hänskjutande domstolen få klarhet i om systemansvariga för slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72 är skyldiga att ge tillträde för tredje part i samtliga fall.

64. Solvay, Erg Power, Eni, den italienska regeringen och den grekiska regeringen har gjort gällande att systemansvariga för slutna distributionssystem inte har skyldighet att ge tillträde för tredje part i samtliga fall. [44]

65. Kommissionen anser att direktiv 2009/72 inte ger medlemsstaterna möjlighet att undanta systemansvariga för slutna distributionssystem från skyldigheten att ge tillträde för tredje part.

66. I artikel 32 i direktiv 2009/72 anges att ”[m]edlemsstaterna ska se till att det införs en ordning för tredje parts tillträde till … distributionssystemen” grundad på objektiva och icke-diskriminerande tariffer. Medlemsstaterna ska även se till att sådana tariffer är godkända av den nationella tillsynsmyndigheten och offentliggörs innan de träder i kraft i enlighet med artikel 37 i det direktivet.

67. Av rättspraxis följer att fritt tillträde för tredje parter till överförings- och distributionssystemen utgör en av de grundläggande åtgärder som medlemsstaterna är skyldiga att vidta för att fullborda den inre marknaden för el. [45] I detta avseende betonas i skäl 4 i direktiv 2009/72 att det ännu inte finns något icke-diskriminerande nättillträde i alla medlemsstater.

68. Enligt min mening krävs enligt artikel 32 i direktiv 2009/72 att systemansvariga för slutna distributionssystem ger tillträde för tredje part.

69. För det första framhåller jag att slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72 utgör distributionssystem. [46] Följaktligen har systemansvariga för slutna distributionssystem alla skyldigheter som systemansvariga för distributionssystem har, om inte annat föreskrivs i det direktivet.

70. Detta överensstämmer med kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader. Enligt avsnitt 5.3 i detta meddelande ”är slutna distributionssystem distributionssystem och utgör inte en ny och särskild kategori av system”.

71. Detta överensstämmer även med kommissionens förslag till omarbetning av eldirektivet av den 23 februari 2017. [47] I det förslaget har en femte punkt lagts till artikel 28 i direktiv 2009/72 (artikel 38 i kommissionens förslag till omarbetning av eldirektivet), där det föreskrivs att ”[s]lutna distributionssystem … vid tillämpningen av detta direktiv [ska] anses vara distributionssystem”.

44 Den nederländska regeringen har inte yttrat sig över den tredje tolkningsfrågan.

45 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 44), dom av den 9 oktober 2008, Sabatauskas m.fl. (C-239/07, EU:C:2008:551, punkt 33), och dom av den 29 september 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732, punkt 76).

46 Såsom definierats av domstolen i dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 46). Se ovan punkt 41.

47 Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el (omarbetning) av den 23 februari 2017 (nedan kallat kommissionens förslag till omarbetning av eldirektivet) (COM(2016) 864 final/2).

72. Det är för det andra riktigt att det enligt artikel 32.1 i direktiv 2009/72 ankommer på medlemsstaterna att se till att nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa att tredje parter ges tillträde till överförings- eller distributionssystemen. Med hänsyn till betydelsen av principen om fritt tillträde till överförings- eller distributionssystem,[48] innebär emellertid inte detta utrymme för skönsmässig bedömning att medlemsstaterna har rätt att frångå nämnda princip, förutom i de fall där det i direktiv 2009/72 särskilt föreskrivs undantag eller avvikelser.[49]

73. I det avseendet ska framhållas att artikel 28.2 b i direktiv 2009/72 inte ger medlemsstaterna möjlighet att undanta systemansvariga för slutna distributionssystem från skyldigheten att ge icke-diskriminerande tillträde för tredje part.

74. I artikel 28.2 b i direktiv 2009/72 anges att medlemsstaterna får undanta driftsansvariga för slutna distributionssystem från ”skyldigheten i artikel 32.1 att tarifferna, eller de metoder som använts för att beräkna dem, är godkända innan de träder i kraft i enlighet med artikel 37”. Medlemsstaterna får därför enligt artikel 28.2 b i direktiv 2009/72 undanta driftsansvariga för slutna distributionssystem *från kravet att deras tariffer måste godkännas i förväg*. Detta innebär att driftsansvariga för slutna driftsystem kan ges möjlighet att tillämpa förhandlade tariffer såsom anges i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader.[50] När den möjligheten utnyttjas får användare av slutna distributionssystem enligt artikel 28.3 i det direktivet begära att den nationella tillsynsmyndigheten ser över dessa tariffer. Artikel 28.2 b i direktiv 2009/72 ger emellertid inte medlemsstaterna möjlighet att undanta driftsansvariga för slutna distributionssystem *från deras skyldighet att ge tillträde för tredje part*.[51]

75. Det ska även framhållas att det i avsnitt 5.3 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader anges att ”skyldigheten att ge tredje part tillträde till systemet även är tillämplig på driftsansvariga för slutna distributionssystem.”

76. Däremot anges i artikel 3.14 i direktiv 2009/72 att ”[m]edlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i [artikel] … 32 …, i den utsträckning som tillämpningen av [denna], rättsligt eller i praktiken, skulle hindra elföretagen från att fullgöra de förpliktelser som ålagts dem i det allmänna ekonomiska intresset …”.[52] Av fast rättspraxis följer att medlemsstaterna således får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artikel 32 i direktiv 2009/72 i vilken tillträde för tredje part föreskrivs, under förutsättning att villkoren i artikel 3.8 i direktivet är uppfyllda.[53]

77. Driftsansvariga för slutna driftsystem måste därför enligt artikel 32 i direktiv 2009/72 ge tillträde för tredje part, under förutsättning att de, såsom anges i den andra punkten i den bestämmelsen, inte saknar nödvändig kapacitet.

78. I förevarande fall bör anmärkas att interna förbrukarsystem och andra privata system enligt artikel 8 i bilaga A till beslut nr 539/2015[54] inte omfattas av skyldigheten att ansluta tredje parter, medan användare av dessa system har rätt att anslutas till det allmänna systemet.[55]

48 Se ovan punkt 67.

49 Dom av den 22 maj 2008, citiworks (C-439/06, EU:C:2008:298, punkt 55).

50 Avsnitt 5.5 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader har rubriken ”Granskningsförfarande för *förhandlade tariffer*” (min kursivering). Avsnitt 5.5 i det meddelandet ingår i avsnitt 5 som avser slutna distributionssystem.

51 Se Johnston, A., och Block, G., EU Energy Law, Oxford University Press, 2012, punkt 4.131.

52 I artikel 28.2 b i direktiv 2009/72 anges däremot att medlemsstaterna får undanta driftsansvariga för slutna distributionssystem från en viss ”skyldighet” i artikel 32 i det direktivet, men inte från själva artikel 32.

53 Dom av den 29 september 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732, punkt 91).

54 Se ovan punkt 21.

55 Se även, vad gäller interna förbrukarsystem, artikel 33.1 c i lag nr 99/2009 (till vilken det hänvisas i punkt 10 ovan) och, vad gäller andra privata system, ministerdekret av den 10 december 2010 (till vilket det hänvisas i punkt 12 ovan).

79. Om interna förbrukarsystem och andra privata system därför betraktades som slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72, så skulle de bestämmelser till vilka det hänvisas i föregående punkt vara oförenliga med artiklarna 28.2 b och 32 i det direktivet.

80. Följaktligen ska den tredje frågan besvaras på följande sätt. Artiklarna 28.2 b och 32 i direktiv 2009/72 ska tolkas så, att de innebär att systemansvariga för slutna distributionssystem ska tillhandahålla tillträde för tredje part, såvida de inte saknar nödvändig kapacitet.

E. Den fjärde tolkningsfrågan

81. Genom den fjärde frågan vill den hänskjutande domstolen få klarhet i om medlemsstaterna får undanta systemansvariga för slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i direktiv 2009/72 enbart från de skyldigheter som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i detta direktiv, eller om medlemsstaterna antingen har möjlighet eller skyldighet att undanta dessa systemansvariga från andra skyldigheter som fastställs i det direktivet.

82. Solvay har gjort gällande att medlemsstaterna får undanta slutna distributionssystem inte enbart från de skyldigheter som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72, utan även från andra skyldigheter som föreskrivs i samma direktiv för att, såsom anges i skälen 29 och 30 i det direktivet, förhindra att systemansvariga för dessa system får en oproportionerlig och onödig börda. Erg Power delar Solvays uppfattning. Eni har gjort gällande att medlemsstaterna är skyldiga att undanta slutna distributionssystem från andra skyldigheter. Den italienska regeringen anser att slutna distributionssystem kan undantas från andra skyldigheter än de som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72, så länge som detta resulterar i en förenklad ordning. Den grekiska regeringen har anfört att medlemsstaternas befogenhet att undanta systemansvariga från slutna distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i det direktivet sannolikt inte är begränsad till dem som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i detta direktiv.

83. Den nederländska regeringen har gjort gällande att medlemsstaterna endast kan undanta slutna distributionssystem från de skyldigheter som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72. Kommissionen har hävdat att slutna distributionssystem enbart kan undantas från de skyldigheter som anges i artiklarna 25.5 och 32.1 i det direktivet.

84. Enligt min mening får medlemsstaterna inte undanta systemansvariga för slutna distributionssystem från andra skyldigheter än de som anges i artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72, det vill säga (i) skyldigheter till särredovisning som föreskrivs i artikel 26.1, 26.2 och 26.3 i det direktivet, (ii) skyldigheten enligt artikel 25.5 i samma direktiv att anskaffa den energi som används för att täcka energiförluster och reservkapacitet i enlighet med transparenta, icke-diskriminerande och marknadsorienterade förfaranden, och (iii) skyldigheten att få ett godkännande av tarifferna av de nationella tillsynsmyndigheterna i förväg som undersökts i punkterna 63–80 i detta förslag till avgörande.

85. För det första är slutna distributionssystem, såsom jag anfört ovan,[56] distributionssystem. Följaktligen har systemansvariga för slutna distributionssystem alla skyldigheter som systemansvariga för distributionssystem har, om inte annat föreskrivs i direktiv 2009/72.

56 Se punkterna 69–71 ovan.

86. För det andra bör anmärkas att Europaparlamentet under förarbetet med direktiv 2009/72 föreslog att en punkt skulle läggas till artikel 26 i direktiv 2003/54[57] med följande innehåll: ”[m]edlemsstaterna får undanta industriområden från bestämmelserna i kapitlen III, IV, V, VI och VII.”[58] ”Industriområde” definierades av parlamentet som ”privatäg[da] geografisk[a] område[n] med ett elnät som i första hand är avsett att försörja industrikonsumenter inom [dessa] område[n]”.[59] Enligt min mening liknar ”industriområden” de slutna distributionssystem som diskuterats i detta förslag till avgörande (vilka infördes först i ett senare skede i direktiv 2009/72). Parlamentets ändringar gav medlemsstaterna befogenhet att undanta ”industriområden” från ett stort antal bestämmelser, i synnerhet dem som avser driften av distributionssystem (som föreskrivs i kapitel V i direktiv 2003/54).

87. Direktiv 2009/72 antogs emellertid utan parlamentets ändringar. Detta tyder på att unionslagstiftaren avsåg att ge medlemsstaterna möjlighet att endast i begränsad utsträckning bevilja systemansvariga för slutna distributionssystems undantag från de skyldigheter som föreskrivs för systemansvariga för distributionssystem.

88. För det tredje är det riktigt att medlemsstaterna enligt avsnitt 5.3 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader ”får utforma avpassade och proportionerliga bestämmelser för systemansvariga för slutna distributionssystem som tar hänsyn till deras särskilda förhållanden. Detta är särskilt viktigt eftersom den precisa karaktären på flera skyldigheter som åligger systemansvariga fastställs av medlemsstaterna och inte direkt i direktiv 2009/72”.

89. Jag anser emellertid att medlemsstaterna ska ges ett utrymme för skönsmässig bedömning för att fullgöra de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 (det vill säga att fastställa den ”precisa karaktären” på sådana skyldigheter). Eftersom, såsom anges i skäl 30 i det direktivet, ”en onödig administrativ börda” inte bör åläggas slutna distributionssystem, kan dessa skyldigheter *anpassas* av medlemsstaterna för att beakta särdragen hos dessa system. Detta innebär inte att medlemsstaterna får *undanta* slutna distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72.

90. Medlemsstaterna får till exempel enligt kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader beakta särdragen hos slutna distributionssystem när bestämmelserna om utnämningen av systemansvariga för distributionssystem fastställs. I det meddelandet anges emellertid inte att medlemsstaterna får undanta företag som äger eller ansvarar för slutna distributionssystem från skyldigheten att utnämna en systemansvarig som föreskrivs i artikel 24 i direktiv 2009/72.

91. Det ska vidare noteras att de meningar till vilka det hänvisats ovan i punkt 88 ingår i avsnitt 5.3 i kommissionens tolkningsmeddelande om kundmarknader med rubriken ”Inte en särskild kategori av system”[60] och inte i avsnitt 5.4 i det meddelandet med rubriken ”Särskilda undantag” som hänvisar till artikel 28.2 i direktiv 2009/72. Härigenom bekräftas att medlemsstaternas befogenhet att fastställa den ”exakta karaktären” på de skyldigheter som föreskrivs för systemansvariga för slutna distributionssystem som det hänvisas till i dessa meningar inte är en befogenhet att undanta, utan snarare en befogenhet att anpassa de bestämmelser som fastställts för systemansvariga för distributionssystem som inte är slutna.

92. I förevarande fall undantas systemansvariga för interna förbrukarsystem och andra privata system från vissa skyldigheter som föreskrivs för systemansvariga för distributionssystem, nämligen (i) skyldigheten att ge tillträde för tredje part, och (ii) skyldigheten till särredovisning av funktioner.[61]

57 Artikel 26 i direktiv 2003/54 motsvarar artikel 44 i direktiv 2009/72.

58 Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 18 juni 2008 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/54/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el (EUT C 286 E, 2009, s. 106).

59 Se artikel 1.2 c i den lagstiftningsresolution som anges ovan i fotnot 58.

60 Avsnitt 5.3 i det meddelandet ingår i sig i avsnitt 5 som har rubriken ”Slutna distributionssystem”.

61 Se ovan punkt 31.

93. Undantaget från skyldigheten att ge tillträde för tredje part har granskats ovan. Vad gäller undantaget från skyldigheten till särredovisning av funktioner är det förenligt med den möjlighet som medlemsstaterna har enligt artikel 26.4 i direktiv 2009/72 att undanta system som har mindre än 100 000 anslutna kunder från den skyldigheten.

94. Den fjärde frågan ska följaktligen besvaras på följande sätt. Artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72 ska tolkas så, att de utgör hinder mot att medlemsstaterna undantar systemansvariga för slutna distributionssystem från de skyldigheter som inte anges i dessa bestämmelser.

F. Den femte tolkningsfrågan

95. Den hänskjutande domstolen vill genom den femte frågan få klarhet i om direktiv 2009/72, i synnerhet artiklarna 15.7 och 37.6 b samt skälen 29 och 30 i detta direktiv utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka användare av slutna distributionssystem omfattas av de bestämmelser om kostnader för inmatningsordningen som är tillämpliga på användare av det allmänna systemet.

96. Kommissionen anförde i 2007 års rapport om energisektorn [62] att ”eftersom el inte kan lagras” och det för att säkerställa systemets stabilitet krävs att produktion och förbrukning alltid är i balans ”finns reserv- och balansordningar för att åtgärda marknadsaktörernas obalanser i realtid som är resultat av en diskrepans mellan efterfrågan på el och produktion”. [63] Systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem har anförtrotts att driva dessa ordningar. [64]

97. I artikel 2.10 i lagstiftningsdekret nr 79/1999 [65] definieras inmatningsordning som ”verksamhet vars syfte är att fastställa bestämmelser om samordnad användning och drift av produktionsanläggningar, överföringssystemet och stödtjänster”. Enligt artikel 1.1 i lagstiftningsdekretet är inmatningsordningen en allmännyttig tjänst som tillhandahålls av staten genom den systemansvarige för det nationella överföringssystemet, Terna SpA (nedan kallad Terna).

98. Systemanvändarna måste betala för tillhandahållande av inmatningsordningstjänster. Enligt artikel 22.1 i bilaga A till beslut 539/2015 ska de bestämmelser om kostnader för inmatningsordningen som är tillämpliga på användare av det allmänna systemet tillämpas på användare av slutna distributionssystem. I samma bestämmelse anges att kostnader för inmatningsordningen vad gäller användarna av slutna distributionssystem ska tillämpas ”på el som levererats och uttagits från det slutna distributionssystemet av varje användare via dess anslutningspunkt till det systemet”.

99. Kostnader för inmatningsordningen betalas till Terna och inte till den systemansvarige för det slutna distributionssystemet.

100. Innan beslut nr 539/2015 trädde i kraft tillämpades kostnader för inmatningsordningen enbart på el som levererats till eller uttagits från det allmänna systemet av det slutna distributionssystemet i dess helhet genom det systemets anslutningspunkt till det systemet. Detta innebär att kostnader för inmatningsordningen enbart tillämpades på el som levererats till eller uttagits från det allmänna systemet. De tillämpades inte på el som producerats inom det slutna distributionssystemet.

62 Rapport från GD Konkurrens om branschutredningen om energisektorn av den 10 januari 2007 (nedan kallad 2007 års rapport om energisektorn) (SEC(2006) 1724). Denna rapport är tillgänglig på webbplatsen för kommissionens generaldirektorat för konkurrens på följande adress http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/overview_en.html.

63 Se punkt 327 i 2007 års rapport om energisektorn.

64 Se artiklarna 15 och 25 i direktiv 2009/72.

65 Decreto legislativo 16 marzo 1999, n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell’energia elettrica (lagstiftningsdekret av den 16 mars 1999, nr 79, om genomförande av direktiv 96/92/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el) (nedan kallat lagstiftningsdekret nr 79/1999).

101. Solvay, Erg Power, Eni och den grekiska regeringen har gjort gällande att direktiv 2009/72 utgör hinder för att tillämpa de bestämmelser om inmatningsordningen som är tillämpliga på det allmänna systemet på slutna distributionssystem.

102. Den italienska regeringen har gjort gällande att användarna av interna förbrukarsystem kan besluta att omgruppera sig till ett enda anslutningsställe till det allmänna systemet, i vilket fall kostnader för inmatningsordningen enbart tillämpas på el som uttas av det interna förbrukarsystemet i dess helhet från det allmänna systemet.[66]

103. Kommissionen har gjort gällande att direktiv 2009/72 inte utgör hinder för att tillämpa de bestämmelser om inmatningsordningen som är tillämpliga på användare av det allmänna systemet på användare av interna förbrukarsystem.

104. Det ska noteras att användarna av interna förbrukarsystem, såsom Eni anfört, i allmänhet enbart levererar el till eller uttar el från interna förbrukarsystem och inte från det allmänna systemet, vilket innebär att inmatningsordningstjänster tillhandahålls av den systemansvarige för interna förbrukarsystem och inte av Terna. Det är ovanligt att användarna av interna förbrukarsystem vid oväntade toppar i efterfrågan eller störningar i produktionen i interna förbrukarsystem köper el från det allmänna systemet och tillhandahålls inmatningsordningstjänster av Terna.

105. Den metod som innebär att storleken på kostnaderna för inmatningsordningen beräknas i förhållande till el som levereras till eller uttas från det interna förbrukarsystemet, inte enbart i förhållande till el som levereras till eller uttas från det allmänna systemet, står i strid med kravet i artiklarna 15.7 och 37.6 b i direktiv 2009/72 på att obalanskostnaderna inte ska vara diskriminerande. Användarna av interna förbrukarsystem måste, liksom användarna av det allmänna systemet, betala för tillhandahållandet av inmatningsordningstjänster av Terna trots att användare av interna förbrukarsystem, till skillnad från användarna av allmänna system, enbart undantagsvis tillhandahålls sådana tjänster.

106. Den metoden står dessutom i strid med kravet enligt artikel 15.7 och skäl 35 i direktiv 2009/72 att obalanskostnader ska ”avspegla kostnaderna” och med kravet enligt artikel 37.6 b i det direktivet att balanstjänster ska tillhandahållas ”så ekonomiskt som möjligt”. Skälet till detta är att Terna inte hade några kostnader eller endast hade begränsade kostnader för användarna av interna förbrukarsystem.

107. Jag anser följaktligen att samma metod inte kan tillämpas vid beräkningen av de kostnader för inmatningsordningen som betalas av användarna av det interna förbrukarsystemet och vid beräkningen av de kostnader för inmatningsordningen som betalas av användarna av det allmänna systemet. Kostnader för inmatningsordningen som betalas av användare av interna förbrukarsystem ska beräknas i förhållande till den el som levereras till eller uttas från det allmänna systemet. Dessa kostnader måste avspegla de kostnader som Terna har haft för tillhandahållandet av inmatningsordningstjänster till användarna av interna förbrukarsystem.

108. Det ska noteras att den italienska regeringen under den muntliga förhandlingen gjorde gällande att användarna av interna förbrukarsystem enligt italiensk rätt kan göra en omgruppering, så att kostnader för inmatningsordningen beräknas i förhållande till el som levererats till eller uttagits från det allmänna systemet av det interna förbrukarsystemet i dess helhet. Den italienska regeringen anser att om användarna av det interna förbrukarsystemet fattade beslut om att göra en omgruppering skulle kostnaderna för inmatningsordningen beräknas på samma sätt som innan beslut nr 539/2015

66 Den nederländska regeringen har inte yttrat sig över den femte tolkningsfrågan.

trädde i kraft. Såväl Solvays som Enis ombud har under den muntliga förhandlingen svarat att om användarna av det interna förbrukarsystemet gjorde en omgruppering så skulle detta inte ha någon inverkan på beräkningen av kostnaderna för inmatningsordningen. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att klargöra denna fråga.

109. Vad gäller frågan om kompensation ska utgå för möjligheten att köpa el från det allmänna systemet i sig, det vill säga även om denna möjlighet inte utnyttjas och det inte köps någon el från det allmänna systemet, har EU-domstolen enligt min mening inte tillräcklig information om det italienska regelverket och marknadsförhållandena för att pröva denna fråga.

110. Den femte frågan ska därför besvaras på följande sätt. Artiklarna 15.7 och 37.6 b i direktiv 2009/72 utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka kostnader för inmatningsordningen som betalas av användarna av slutna distributionssystem till den systemansvarige för huvudnätet tillämpas på el som levereras av varje användare till det slutna distributionssystemet eller på el som tas ut av varje användare från det slutna distributionssystemet. Dessa kostnader ska enbart tillämpas på el som levereras av varje användare av det slutna distributionssystemet till huvudnätet eller på el som uttas av varje användare av det slutna distributionssystemet från huvudnätet.

IV. Förslag till avgörande

111. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att de tolkningsfrågor som Tribunale Amministrativo Regionale della Lombardia (Regionala förvaltningsdomstolen i regionen Lombardiet, Italien) har ställt ska besvaras på följande sätt:

1) Artiklarna 2.5 och 28 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG ska tolkas så, att ett system som har inrättats och drivs av en privat aktör, till vilket ett begränsat antal produktions- och förbrukningsanläggningar är anslutna, och som i sin tur är anslutet till huvudnätet, utgör ett distributionssystem. Det saknar i detta avseende betydelse att systemet ursprungligen var avsett för egenproduktion och att det inrättades innan direktiv 2009/72 trädde i kraft.

2) Medlemsstaterna får enbart undanta distributionssystem från de skyldigheter som föreskrivs i direktiv 2009/72 när dessa system klassificeras som slutna distributionssystem i den mening som avses i artikel 28.1 i detta direktiv, som små isolerade system i den mening som avses i artikel 2.26 i detta direktiv och som enskilda mikrosystem i den mening som avses i artikel 2.27 i detta direktiv eller när de har färre än 100 000 kunder. Medlemsstaterna får inte fastställa en annan kategori av distributionssystem och undanta system som hör till den kategorin från andra skyldigheter än dem från vilka slutna distributionssystem, små isolerade system, enskilda mikrosystem eller system som har färre än 100 000 anslutna kunder kan undantas.

3) Artiklarna 28.2 b och 32 i direktiv 2009/72 ska tolkas så, att de innebär att systemansvariga för slutna distributionssystem ska tillhandahålla tillträde för tredje part, såvida de inte saknar nödvändig kapacitet.

4) Artiklarna 26.4 och 28.2 i direktiv 2009/72 ska tolkas så, att de utgör hinder mot att medlemsstaterna undantar systemansvariga för slutna distributionssystem från de skyldigheter som inte anges i dessa bestämmelser.

5) Artiklarna 15.7 och 37.6 b i direktiv 2009/72 utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka kostnader för inmatningsordningen som betalas av användarna av slutna distributionssystem till den systemansvarige för huvudnätet tillämpas på el som levereras av varje användare till det slutna

distributionssystemet eller på el som tas ut av varje användare från det slutna distributionssystemet. Dessa kostnader ska enbart tillämpas på el som levereras av varje användare av det slutna distributionssystemet till huvudnätet eller på el som uttas av varje användare av det slutna distributionssystemet från huvudnätet.